

26.1. 2025, 3. neděle po Zjevení Páně, neděle Bible

Introit: (Iz 51,4-6)

Píseň: 754 *Hory, doly, stráně*

Modlitba: Věčný Bože Stvořiteli,

když tiše stojím pod jiskřícím nebem a zmocňuje se mě závrať; ty jsi stvořil nekonečné prostory vesmíru, ty jsi dal všemu svůj řád a zákony, jež člověk smí v úžasu objevovat.

Vzhlížím vzhůru, vidím nespočet hvězd, ale to vše mi odhaluje jen cípeček tvé slávy. A ta mi nahnání hrůzu, protože jsem jen prach.

Nebe nade mnou vypráví o tvé moudrosti, která převyšuje každé pomyšlení. Dotýká se mě věčnost, ale ten dotyk bolí, protože cítím svou pomíjivost. A přece tě smám nazývat svým Otcem.

Znáš jména hvězd, ale znáš také mé jméno. Patří ti celý vesmír, ale chceš, aby ti patřilo mé srdce.

Stojíš o mou lásku a jsi mi blízko pro Ježíše Krista, mého Pána. Buď ti čest i chvála na věky. Amen.

(Modlitba pod hvězdami; z knihy L. Rejchrt: Modlitby šeptem)

Čtení: 1Kr 8,27-30

Píseň: Svítá 360 *V nebi je trůn*

Text: Mt 6,9c „kterýž jsi v nebesích“

Kázání:

Když se něco jmenuje „Nebeské tvarohové řezy“, začnou se vám sbíhat sliny... k tomu si pustíte film *Láska nebeská*... nalijete skleničku drinku „nebeský kokos“ ... a brzy budete v sedmém nebi.

(Reklama na prášek s názvem „Nebeský kokos“:

Cítíš to? Slunce tě jemně hřeje do obličej, vánek lechtá ve vlasech, pláž, mořský vzduch. Že ne? Díky naší příchuti to cítit můžeš, ať jsi kdekoliv. Během prvního doušku tě přenesou na karibskou pláž. Chuť čerstvých kokosů změni tvůj koktejl v nebeský drink. Jednotlivé dochucovací směsi můžeš mezi sebou mixovat. Tak se neboj být kreativní a vytvoř si vlastní nové kombinace chutí.)

Knih, receptů, písní, filmů a jazykových úslolí se slovem „nebe“ nebo „nebeský“ je hodně. Hodně a různých je také lidských představ o nebi.

Jurij Gagarin.

Když se sovětský kosmonaut Jurij Gagarin v dubnu 1961 vrátil z prvního pilotovaného letu do vesmíru, hrdě prohlásil, že "tam nahoře žádného Boha neviděl". Z mnoha křesťanských kazatelen se mu pak dostalo posměchu. Jak naivní musíte být, abyste řekli takovou ateistickou hloupost? Každé dítě ví, že Bůh se nevznáší někde nahoře na obláčku.

Ale - když dítěti řekneme, že dědeček, který před pár dny zemřel, je teď s Bohem "v nebi", co jiného si má dítě myslet, než že je Bůh (teď i s dědečkem) nahoře, na obláčku... Možná, že Gagarinova posměšná poznámka nakonec nebyla tak hloupá. Třeba to nejednoho křesťana přivedlo k tomu, aby se znovu zamyslel i nad větou z úvodu modlitby Páně: "(Otče náš,) který jsi v nebesích...".

Křesťané skutečně nejpozději ve 20. století museli začít hledat novou řeč o Bohu, nějak srozumitelně nahradit představu světa jako třípatrové budovy: nebe – země – peklo. Bez ohledu na Gagarina Boha už nešlo umístit do nějaké terra incognita tam nahoře. V Otčenáši, Krédu, v názvu svátků dál mluvíme o Bohu v nebesích, ale myslím, že opravdu pořád hledáme (pro sebe i pro druhé) věrohodná slova, kterými vysvětlit, co tím myslíme.

Co je to nebe?

1. Obloha, klenba nebeská.

"Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi," říká první věta Bible (Genesis 1,1). I to nahoře nad námi - obloha, slunce, měsíc, hvězdy, jakkoli vzdálené, obrovské, honosné a lidmi neovladatelné jsou pouhé Boží stvoření. To je vymezení proti různým kultům Slunce, Měsíce, které byly u národů v okolí Izraele. To je i vymezení vůči astrologii. Obloha je Boží stvoření. I pohyby na obloze má v ruce, v gesci Bůh. Ano, pohyby se dějí podle řádu a ten je řádem Božím.

2. Bůh je jiný.

Nebe je daleko, vysoko. Otec v nebesích (jak ho oslovujeme v modlitbě Páně) není kamarád, kámoš, „hej, počkej“.

Bůh je zásadně "jiný". Není nám prostě k dispozici jako země nebo louka, po které chodíme. Bůh je od začátku mimo naši kontrolu - stejně jako velká obloha nad námi. Mohli bychom také říci: On zůstává Svobodný, Svrchovaný, Pán.

Četli jsme část 8. kapitoly 1Kr, z oddílu nadepsaného Posvěcení chrámu. Král Šalomoun vystavěl chrám a při jeho slavnostním otevření reflektuje to, jak ošidné či nemožná je vázat Hospodina na nějaké místo na zemi. „*Ale může Bůh opravdu sídlit na zemi, když nebesa, ba ani nebesa nebes tě nemohou pojmout, natož tento dům, který jsem vybudoval?*“ (1 Kr 8,27).

Ježíš, když v modlitbě Páně oslovuje Otce „v nebesích“, tím zdůrazňuje i to, že Bůh opravdu nesídlí na nějakém místě na zemi, ať už v chrámě, na Sionu či na hoře Gerizim, kde jsou zvyklí ho uctívat Samařané. Hospodin není vázán na konkrétní místo. Není někde, ale ani někomu, k dispozici.

Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův. Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše. (Iz 55,8-9) Někdy Pánu Bohu nerozumíme, věci se dějí jinak, než bychom chtěli, to, co se děje ve světě, v mém životě, mi nedává smysl a bolí mě to, zasahuje to i naši víru. Někdy je nebe daleko. Někdy je Bůh daleko. A my se ptáme: Kde jsi, Bože? Kde jsi byl, Bože, když... Ve čtvrtek při ekumenických bohoslužbách jsme se soustředili na text z Janova evangelia o vzkříšení Lazara. Lazar je nemocný, jeho sestry Marta a Marie vzkazují, aby Ježíš přišel. On přijde až po několika dnech, Lazar už je mrtvý a pohřbený. Marta a posléze i Marie říkají smutně, vyčítavě Ježíšovi, který přišel pozdě: *"Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel..."*

Kde jsi Byl, Bože, když... nám bylo tak těžko...

K „Bohu v nebesích“ patří nedostupnost, nepochopitelnost. 10. žalm začíná otázkami: *Hospodine, proč jen stojíš v dáli, v dobách soužení se skrýváš?* (Ž 10,1) To příslovečné určení „v nebesích“ možná má být trochu kontrast k tomu přivlastňování „Otče náš“. Přece jen si uvědomit i tu nepostižitelnost Boha. Zkusit vyznat, že mu důvěřuji i tehdy, když ne-chápu. Že navzdory tomu, že Boha nechápu, mu zkouším věřit.

3. Nebe jako naděje

Výraz „nebe“ používáme jako pojmenování místa (ale i času), kam člověk, doufáme, míří – během života a ve smrti (po smrti) tam vchází (snad). Ano, říkat dítěti, že zemřelý dědeček je „v nebi“, může utvářet představu „Boha na obláčku“. Jistě to nemá být naše jediné svědectví o víře, ale jeden z více obrazů. O rizikovosti používání obrazů jsme mluvili nedávno. (obraz otce)

Nové nebe a nová země jsou obrazem **naděje**. V knize Zjevení, v předposlední kapitole Bible, je popsána vize o novém nebi a nové zemi, kde už nebude nářek, bolest, žal ani smrt. Z nebe sestoupí nový Jeruzalém, Bůh bude přebývat mezi lidmi. Už nebude daleko, v nedosažitelném nebi. I prosba o toto nové nebe a novou zemi je obsažena v modlitbě páně, kde voláme k otci v nebesích.

4. Nebe na zemi.

Představuji si trochu kýčovitý barokní obraz, kde dírou mezi mraky dopadají na zem paprsky slunce, a přitom prosím, aby na nás působilo nebe. Aby se nebe otevřelo. Aby zasvitlo světlo do tmy. Nebo jinak: Aby z něj na bolavou vyprahlou zemi padala rosa nebo raději pořádný nebeský liják. O tom budeme mluvit víc v souvislosti s prosbou „buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi“.

Bože, Otče náš v nebesích, děkujeme, že o nás víš a máš nás rád. Nebe, kde bydlíš, není hluché a zavřené. Tomu věříme, s vírou a nadějí směřujeme k nebi naše chvály, díky, prosby i přímlyvy. I kdyby se svět točil v blízkosti studené černé díry, přece je v tvé ruce, Bože. Děkuji. Amen.

Píseň: Svítá 182 *Mezi hvězdami*

Ohlášky

Píseň: 757 *Mír na zemi daruj nám*

Přímlyvná modlitba, Otče náš

Poslání: Zj 21,1-6

A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo.

² A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha.

³ A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: "Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi,

⁴ a setře jim každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude - neboť co bylo, pominulo."

⁵ Ten, který seděl na trůnu, řekl: "Hle, všechno tvořím nové." A řekl: "Napiš: Tato slova jsou věrná a pravá."

⁶ A dodal: "Již se vyplnila. Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec. Tomu, kdo žízní, dám napít zadarmo z pramene vody živé.

Požehnání: Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec. Tomu, kdo žízní, dám napít zadarmo z pramene vody živé. (Zj 21,6) ... Milost Pána Ježíše se všemi. (Zj 22,21)

Píseň: 715 *Modré nebe, slunce zář*